

5.5.2023

Lupa- ja valvontalautakunta
Aholantie 25
88400 Ristijärvi

Destia Oy, maa-aines- ja ympäristölupahakemus Reposärkän sora- ja hiekka-alueelle

Ristijärven lupa- ja valvontalautakunta on pyytänyt Kainuun ympäristöterveyspalveluilta lausuntoa Destia Oy:n jättämästä maa-aines- ja ympäristölupahakemuksesta. Lupaa haetaan maa-ainesten ottamiselle ja siirrettävälle kivenmurskaamolle. Kyseessä on olemassa oleva toiminta, jonka jatkamiselle haetaan lupaa. Aiemmin myönnetty maa-aineslain mukainen lupa maa-ainesten ottamiseen päättyy 23.5.2023. Ympäristönsuojelulain mukainen lupa kiviaineksen murskaukselle on päättynyt jo aiemmin, 31.12.2022.

Toiminta, jolle lupaa haetaan sijaitsee Ristijärvellä Reposärkän alueella kiinteistöllä 697-401-18-70. Ristijärven kirkonkylä sijaitsee noin 1,5 km etäisyydellä kaakon suunnalla. Lähimmät asuinkiinteistöt sijaitsevat noin 240 m etäisyydellä kaakossa ja lähin vapaa-ajan kiinteistö noin 430 m etäisyydellä lounaassa. Toiminta-alueen välittömässä läheisyydessä on myös muiden toimijoiden vastaavanlaista toimintaa.

Lupaa haetaan 10 vuodeksi 250 000 m³ ottomäärälle ja siirrettävälle murskauslaitokselle. Laskennallinen vuosittainen ottomäärä on 25 000 m³, mutta todellinen määrä voi kuitenkin vaihdella markkina- ja työtilanteen mukaan. Suunnitelma-alueen pinta-ala on 6 ha, josta ottamisalueen pinta-ala käsittää 4,04 ha.

Hakemuksen mukaan alueelta otettavat maa-ainekset on pääasiassa tarkoitus käyttää alueen vierestä kulkevan yleisen tien parantamiseen ja kunnossapitoon. Suunnitellulla ottamisalueella on vielä noin 2,7 ha alalla pintamaata, joka on tarkoitus kuoria ja välivarastoida alueen reunoille. Pintamaa hyödynnetään kokonaisuudessaan alueen maisemoinnissa. Hakemuksen mukaan toiminnassa ei synny lainkaan ylijäämä-materiaalia tai sivukiveä, sillä kaikki käyttökelpoinen kiviaines hyödynnetään.

Kiviainesten murskausta tehdään vuositason keskimäärin 45 h toiminta-aikojen ollessa ma-pe klo 6-22. Murskaus tehdään urakoina, joita on harvakseltaan (hakemuksen kappaleen 5.1 mukaan yksi urakka muutaman vuoden välein ja kappaleen 5.4 mukaan yksi vuodessa). Yhden murskausjakson kesto on yleensä 3-10 viikkoa (15-50 työpäivää). Siirrettävä murskauslaitos tuodaan paikalle jokaista toimintakertaa varten ja viedään pois urakan päätyttyä. Kuormausta ja kuljetusta tehdään ma-su klo 6-22 välisenä aikana ja keskimäärin 80 h vuositason keskimäärin. Aktiivisina aikoina liikennettä on noin 30-40 autoa vuorokaudessa. Toiminta painottuu kesäaikaan.

Hankkeen ympäristövaikutukset ja niiden tarkkailu

Pohjavesi

Toiminta sijoittuu Reprinteen 2-luokan pohjavesialueelle. Hakemuksen mukaan alueen läheisyydessä ei ole vedenottoa tai talousvesikaivoja. Alueelle on asennettu pohjavesiputki, josta mitattu pohjaveden korkeuden vaihteluväli on ollut 134,87-135,34 m seurantajakson 2018-2022 aikana. Alin ottamistaso on +140 m, jolloin pohjaveden yläpuolelle jää vähintään 4 m suojakerros.

Polttoaineet säilytetään ja työkoneet tankataan suojatulla tankkauspaikalla. Sadeveden kerääntyminen tankkauspaikalle estetään vedenpitävällä pressulla silloin, kun tankkausta ei ole käynnissä. Hydrauliikkaöljyjä, voiteilaineita ja jäteöljyjä säilytetään lukittavassa varastokontissa, jonka pohja on korotettu mahdollisten vuotojen varalta.

Pintavesi

Hakemuksen mukaan toiminnasta ei aiheudu vaikutuksia pintavesiin. Sosiaalitalan käymälän jätevedet johdetaan umpisäiliöön, joka vieään jätevedenpuhdistamolle tai vaihtoehtoisesti käytetään kuivakäymälää. Ottoalueen rajalta on noin 250 m Ristijärveen.

Melu

Toiminnassa syntyy melua murskauksesta, kuljetuksissa, kuormauksessa ja seulonnassa. Merkittävin yksittäinen melulähde on murskauslaitos, jonka aiheuttamien meluhaittojen minimoimiseksi laitos sijoitetaan alueen pohjatasolle ja mahdollisimman lähelle rintausta sille alueelle, mistä maa-ainesta kulloinkin otetaan. Murskauslaitosta ei sijoiteta 300 m lähemmäksi häiriintyvistä kohteista. Hakemuksen mukaan toimintojen sijoittelu on mahdollista toteuttaa siten, että melun ohjearvojen ylityksiä ei aiheudu lähimmissä häiriintyvissä kohteissa. Lisäksi toimintajaksoista voidaan tiedottaa etukäteen lähimmille asukkaille.

Pöly

Pölyämistä torjutaan tarvittaessa kastelemalla ajoväyliä ja murskattavaa ainesta, sekä koteloimalla mahdollisuuksien mukaan murskauslaitoksen osia ja pitämällä maa-aineksen pudotuskorkeudet mahdollisimman pieninä. Vesi tuodaan paikalle säiliöautolla.

Terveysuojeluviranomainen on tutustunut hakemukseen liitteineen ja toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Pohjavesi

Hakemuksesta ei ilmene, että pohjavedestä tarkkailtaisiin pinnankorkeuden lisäksi muita tekijöitä. Toiminta sijaitsee luokitelulla pohjavesialueelle (2-luokka), jonka vuoksi terveysuojeluviranomainen katsoo, että pohjaveden laadun säännöllisen tarkkailun tulee sisältyä seurantaohjelmaan. Alueella käsitellään poltto- ja muita öljy-pohjaisia aineita, jonka vuoksi pohjavedestä tehtäviin tutkimuksiin tulee sisällyttää myös öljyjakeet.

Toimijan tulee omalla toiminnallaan varmistaa, että pohjaveden pilaantumista tai sen vaaraa ei aiheudu.

Pintavesi

Hakemuksen mukaan toiminnasta ei aiheudu vaikutuksia pintavesiin. Hakemuksesta ei kuitenkaan ilmene imeytyvätkö sade- ja muut valumavedet kokonaisuudessaan maaperään vai johdetaanko alueelle kertyviä vesiä ympäristöön. Mikäli alueelta johdetaan vettä ympäristöön, tulee sitä varten olla selkeytysallas, jolla ehkäistään kiintoaineksen pääsyä vesistöön.

Melu

Hakemuksen mukaan toiminnasta ei aiheudu melun ohjearvojen ylityksiä lähimmissä häiriintyvissä kohteissa. Hakemuksesta ei kuitenkaan ilmene mihin arvio perustuu, sillä työkoneiden melutasoja taikka mahdollisten melumittausten tai -mallinnusten tuloksia ei ole esitetty. Lähin häiriintyvä kohde sijaitsee alle 250 m etäisyydellä toiminta-alueen reunasta, jonka vuoksi terveydensuojeluviranomainen esittää säännöllisesti, esim. kerran 3 vuodessa tehtävien melumittausten sisällyttämistä seurantaohjelmaan.

Hakemuksessa on annettu vaihtelevaa tietoa murskaustoiminnan toistuvuudesta. Kappaleen 5.1 mukaan murskausta tehdään muutaman vuoden välein, kun taas kappaleen 5.4 mukaan murskaus on vuosittaista. Vuositasolla murskausta tehdään melko lyhyen aikaa, mutta murskauslaitoksen ollessa merkittävin yksittäinen melulähde, voi häiritsevyyden kannalta olla merkityksellistä tehdä kerran vuodessa vai harvemmin. Toiminta myös painottuu kesäaikaan, jolloin ihmiset viettävät keskimäärin enemmän aikaa ulkona, joten melun häiritsevyys korostuu.

Terveydensuojeluviranomainen suosittaa, että kesälomakaudella murskausta vältetään klo 18 jälkeen.

Toiminnasta aiheutuva melu ei saa ylittää häiriintyvissä kohteissa valtioneuvoston päätöksessä 993/1992 annettuja ulkoaluiden A-painotettujen keskiäänitasojen ohjearvoja, jotka ovat asumiseen tarkoitetuilla alueilla päivällä (klo 7-22) 55 dB ja yöllä (klo 22-7) 50 dB ja loma-asumiseen käytettävillä alueilla päivällä 45 dB ja yöllä 40 dB. Mikäli melu on iskumaista tai kapeakaistaista, mittaus- tai laskentatulokseen lisätään 5 dB ennen sen vertaamista ohjearvoihin.

Kainuun ympäristöterveyspalvelut
Terveysvalvonta

Päivi Nykänen
ympäristöterveysjohtaja

Juha-Matti Markkanen
terveystarkastaja

Tiedoksi

Kainuun ympäristöterveyspalvelut